

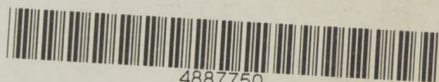
65596

4

FOND PENAL

5

~~~~~  
&  
& Dosar penal nr.4300/77 &  
& privind pe : &  
& &  
& - GOMA PAUL &  
& - DRAGOESCU VIAD &  
& - BEDIVAN NICOLAE &  
& - Volumul IV. &  
& &  
& FP 65596 &  
~~~~~


4887750

P 000313, Vol. 4

P313/4

O P I S

Nr. crt.	Conținutul	Pagina
1.	Scrisoarea lui Paul Goma către Tepeneag din 21 august 1976 comentată de Emil Georgescu	1 - 24
2.	Paul Goma - despre Cazul Bedivan - 15 februarie 1977	25 - 37
3.	Paul Goma - Nemulțumiții care nemulțumesc - articol	38 - 47
	Paul Goma - "Cine sapă groapa altuia"- februarie 1977	48 - 56
4.	Paul Goma - Stimate D-le Böll, 11 septembrie 1973	57 - 63
5.	Paul Goma către Pierre Emmanuel	64 - 69
6.	Paul Goma - completări manuscrise la cartea "Gherla"	70 - 71
7.	Extras din interviul acordat de Paul Goma în ziua de 16.03.1977 ziaristului Michael Marriott de la compania americană de radio și televiziune C.B.S.-Hews	72 - 75
8.	Scrisoare a lui Tepeneag către Paul Goma din 16 noiembrie 1976	76
9.	Goma și soția către Cristo, 10.03.1974	77 - 78
10.	Scrisoare Goma către Tepeneag, din 30 ianuarie 1975	79
11.	Scrisoare Goma către Tepeneag, din 18.04.1975, Breaza	80 - 81
12.	Scrisoare Goma intitulată "Dragilor", datată 23 August 1976	82 - 83
13.	Scrisoare către Goma, datată 09.06.1976 și semnată indescifrabil	84 - 85

21 august 1976

EMIL GEORGESCU.

Iată acum scrisoare lui PAUL GOMA adresată lui DUMITRU TEPENEAG la sfârșitul anului trecut.

Cîteva cuvinte introductive din partea mea.

În ultimul număr al revistei londoneze "INDEXUL CENZURII" a apărut o scrisoare a lui PAUL GOMA adresată la sfârșitul anului trecut lui DUMITRU TEPENEAG și intitulată "Problema Tănase". Care Tănase, vă veți întreba pe bună dreptate, mai ales că numele din cauza unui actor popular are notații comice. E însă un caz dureros. E vorba de tînărul scriitor VIRGIL TANASE ale cărui scrieri sînt suprimate de cenzură, iar omul e hăituit de securitate. Cazul nu e numai interesat în sine fiindcă adevărata problemă e cea a libertății informației, a libertății de opinie și de creație. Iar Index apără dreptul, da, da, e vorba de un drept chiar garantat și de Constituția României de a-și exprima în libertate gîndurile și părerile, înfierînd orice regim ce suprimă aceste libertăți fie el de dreapta sau de stînga.

Dragă Tepeneag.

E momentul să fii anunțat că editura "FLAMMARION" să pregătească spațiul pentru cartea lui VIRGIL TANASE care va beneficia de un sfung publicitar cel puțin egal celui de la Frankfurt din 1971 cînd cu "OSTINATO".

Cine a crezut că prostii nu recidivează pentru prostie se înșeală. O maimuță, chiar un vierme care s-a atins de ceva care înțeapă ori pute, din punctul de vedere al lor vierme, maimuță, a doua oară nu se mai apropie.

Aceste reflexe nu funcționează în cazul securistului român, fie el colonel cu epoleți, fie DUMITRU POPESCU. Fiindcă prostul dacă n-ar mai recidiva în prostii n-ar mai fi prost. Si vorba lui Caragiale ce tristă ar fi viața fără prostii.

./.

Un amendament. Nea Iancu se gîndea la proștii blajini, inofensivi, la proștii pe contul lor.

Azi 1975 și aici în România, nu-i așa socialistă și democratică etc. proștii blajini nu măi sînt de rîs ci de plîns. Ei proștii blajini lucrează cîte 9 și 10 ore pe zi, șapte zile pe săptămîină, duminica pentru recuperări, citește separarea proștilor neblajini, ei proștii blajini stau în ploaie ori băteaia soarelui cîte 3-4-5 ore cu drapelele în mîină pe traseele cortegiilor oficiale, una, două, ori trei pe sătpă-mîină, au fost și în șapte zile. Tot ei stau alte ceasuri lungi la cozi la zahăr, la ulei, la carne de porc, la gemuri de fructe, nu, nu se găsesc deloc. Deci, avînd ei prostii blajini și obligația să strige din inimă, mulțumim din inimă partidului și secretarului generale... desigur mulțumind pentru bunăstare, pentru libertate, pentru drepturile respectate, dar mai ales mulțumind pentru sfaturile prețioase, directivele inspirate, hotărîrile îndelung chibzuite pe care partidul prin secretarul lui general le împarte fără odihnă și fără zgîrcenie. Aceștia sînt proștii blajini. Cît despre proștii agresivi, din nefericire ei conduc, ei îndrumă, ei apără. Cum ce apără? Cuceririle revoluționare de popor, asta apără. Cum anume conduc și îndrumă și apără, după facultăți proștii agresivi se știe și se va ști. Si trebuie să fim aici ca să vedem decă ... așa dar securitatea poporului, aia care apără, în dorința ei fierbinte de apărare a luat în mîină problema TANASE. La care eu nu mai puțin naiv dar la fața locului o să-ți răspund printr-o întrebare. Care problema drogurilor? Pentru că după cum știi dl.... la Helsinki a grăit că libertatea de informare, de circulație și alte fleacuri de genul acesta privesc o categorie cu totul neînsemnată. Gazetarii. Deci nu aceasta este problema, ci foamea de care suferă mulți locuitori ai globului, are dreptate fiindcă noi românii nu avem ce mînce, las că nici unii. Condițiile grele în care se află oamenii muncii, a nimerit-o și aici. Muncitorul român nu este numai exploatat la sînge, nu numai lipsit de elementarele drepturi muncitorești, nu doar mințiti, ci și obligat să strige că e mulțumit și că mulțumește. Problema cea mare însă, după dl.... este problema drogurilor. Să rîzi, să plîngi. Revin la răspunsul pe care ți-l datorez. Decă pentru România socialistă există arzătoarea problemă a drogurilor, de ce n-ar exista și o problemă TANASE. Nimic nu este imposibil în societatea tuturor

posibilităților. Așa scriu și la Constituție. Cum anume o să rezolve dl... sublimă problemă care lipsește cu desăvîrșire, mărturisesc nu mă interesează. Si nu mă interesează pentru simplu motiv că nici pe dl... nu-l interesează. Nici drogurile care fac ravagii aiurea, la bogați, nici halul de mizerie materială și spirituală în care a fost adus poporul român, nici drepturile omului, să fie acolo la ei, la capitaliști, nici inechitatea socială dintr-o țară socialistă în drum spre comunism. Inechitate pe care domnia sa a consolidat-o, a legiferat-o sub numele de invers. Pe domnia sa nu-l interesează poporul ci sudoarea sa, neplătită, transformată în plată pentru îndrumători și apărători. Nu traiul decent al populației, ci creditele de milioane sute de milioane de dolari acordate măriminos unor țări nu mai sărace ca a noastră. Nu-l interesează libertățile cetățenești ale locuitorilor acestui pământ. Pe domnia sa îl interesează un singur lucru pe care după cunoscutul obicei l-a denumit inversul. Independența, pentru că domnia sa crede, e posibil și asta că independența unei țări nu are nici o legătură cu libertatea pe plan intern. Domnia sa cultivă meri nu pentru mere ci pentru coaja mărului. In presa română a domniei sale, pe care au adoptat-o și gazetarii, pe distanțe de ceasuri și jumătăți de zile, pe toate programele, ne explică pe larg, răbdător, ce ne-a mai explicat și săptămîna trecută și acum doi ani. In nici un caz ce ne-a explicat acum șapte ani în august 1968 și ne cere să muncim fără preget, să îndeplinim și să depășim planul la export și să fim patrioți.

In timpul inundațiilor din vara asta dl... el însuși a hotărît scumpirea materialelor de construcții, așa după ce în urma inundațiilor din 1970 nu numai că nu a luat măsuri de regularizare a apelor, dar a dat dispoziții să se niveleze digurile ca să se cîștige teren agricol. S-a văzut cît s-a cîștigat. Domnia sa a indicat locul unde să se amplaseze unități industriale în ciuda recomandărilor specialiștilor care avea în vedere eventuale inundații. A fost inundat Bucureștiul. Ei, dar noi construim metrou, dar nu regularizăm nenorocita de gîrlă a Dîmboviței.

Dl... își construiește complexe palate pe malul Herăstrăului și pe malul mării și a pus mîna pe castelul Peleş. Lumea amărîtă pe la cozile intermenabile zice că dl... își face metrou proprietate personală ca să nu mai circule între casă și slujbă la suprafață, în timp ce prețurile au urcat vertiginos,

iar salariile au fost ciuntite. Construim computere, dar nu fabricăm cuie. Ne viñjolim și semnăm tot felul de angajamente internaționale, iar românii fac greve ale foamei, ca să se bucure de un drept înscris și în Constituție și în acele tratate. Dl. .... agită pe toate meridianele drapelul independenței naționale, 'al libertăților în general, dar prin decret prezidențial semnat de domnia sa îi fură unui cetățean român, cetățenia română. Si așa mai departe. Deci nu mă interesează cum va fi rezolvată problema drogurilor. M-ar interesa cum a rezolvat președintele țării problema TEPENEAG, și mă interesează cum va rezolva proaspăta problemă TANASE. Nu mai sînt naivul de acum cîțiva ani care credea că porcăriile făcute la nivel mediu, nu se știu la nivel înalt. Ei bine se știu. Au dovezi. Ultima fiind chiar decretul prezidențial prin care am fost furat de cetățenie. Dacă dl. ... s-a ocupat de problema TEPENEAG, cu siguranță că e la curent și cu problema TANASE. Deocamdată de ea se ocupă cu sîrg securitatea strîngînd probe. Ca să probeze ce ? Ce contează ? În cazul tău s-au ostenit să-ți probeze vinovăția ? Nu. Poate la TANASE vor c catadicsi. Vor proba că TANASE e un dușman. Deocamdată cum procedează securitatea poporului. A, nu ca pe timpuri, cum se apăra acum vreo patru ani un colonel. Ce crezi dumneata că noi cei de azi sîntem voi ca pe timpul lui Teohari Georgescu? Nu, nu ca pe timpul lui. Ei sînt boi ca azi. Ii convoacă pe viitorii martori ai acuzării, deocamdată martori, dar pot deveni și complici la o adică, discret, la miliție cică, dar nimeresc în una din cele peste loo de clădiri cîte sînt ale securității din București. Anchetatori civilizați, absolvenți de facultate, instruiți, perfect informați, îi oferă convocatului cafea și țigări americane. Pe timpul meu cinci pumni în gură. =n cele din urmă cade și întrebarea. În legătură cu TEPENEAG? A, pe aproape, îți răspunde cu grație. Atunci în legătură cu GOMA ? Si mai aproape e încurajat. Convocatul caută, nu găsește ceva mai aproape, așa că vine ajutorul. Vă rugăm să ne vorbiți despre VIRGIL TANASE. Ei da. Ai auzit bine. Dacă în gura anchetatorilor tu ești TEPENEAG, eu PAUL GOMA, ba chiar domnul GOMA, VIRGIL TANASE este TANASE VIRGIL. Explicația este simplă. El, VIRGIL a devnit o problemă, deci un dosar. Iar pe un dosar se scrie întîi numele de familie, apoi cel de botez. Au fost convocați o mare parte dintre prietenii noștri scriitori și rugați, evident, rugați politicos nu cu ciomagul, pentru că ei nu sînt boii de ieri, să răspundă la următoarele subprobleme:

- E adevărat că cenaclul TANASE continuă cenaclul
TEPENEAG?

- Dacă da, cum anume, dacă nu de ce.
- Are aprobare oficială acest cenaclu?
- Dacă da, de unde, dacă nu de ce.
- Cine anume participă, și cum, și cu ce anume.
- Ce literatură se citea?
- Cine conducea discuțiile, stupoare, aflînd că nu

TANASE VIRGIL.

- Cine și cum anume formula critici la adresa politicii
editoriale"- îți place cum sună?

- Ce legătură aveau sau au membrii cenaclului cu stră-
inii?

- Prin ce mijloace și-a trimis VIRGIL TANASE manuscrisul
peste graniță?

Si cam ultima ca importanță, în ce scop a organizat VIRGIL
TANASE cenaclul.

Convocații și-au dat numai decît seama că securitatea
știa totul. Unele informații puteau proveni de la convocații ante-
riori sau de la turnători, există și această posibilitate. Cu atît
mai trist. Dar altele purtau o anume mască, un fel de certificat
de autenticitate. Astea nu fuseseră culese de la gură la ureche, ci
de la microfon către bandă magnetică. Despre asta pe
altădată. Ce face securitatea? Deduc eu din discuțiile convocațiilor
și din deducțiile lor. Vor să-l vadă pe TANASE. Cum? Nu-mi dau seama.
Din nou nu contează probele. Nu de probe se plînge securitatea, fa-
bricantă curentă. Vor să-l vadă pe el ca să dea în noi doi. Persoa-
nele noastre, TEPENEAG și GOMA nu intră deocamdată în chestie.
Intîi pentru că noi sîntem clasați, rezolvați... Tu acolo fără ce-
tățenie, eu aici fără pașaport. Ii vom interesa doar în caz de autor
moral tu și probator prin însăși prezența mea la cenaclu eu. In al
doilea rînd nu întind laba direct pînă la noi. In acest caz numai
spre mine, fiindcă vor fi știint ei că mai ales acum cînd o să am
copil, leoaică mă fac. Dacă primesc o copită, ucid. TANASE va fi un
fel de țap ispășitor. E bun pentru că prin el lovitură se trans-
mite la TEPENEAG, GOMA, e bun și pentru partea cealaltă a partici-
panților la cenaclu. Apoi TANASE se află, cred ei, fără apărare și
fără acoperire în comparație cu noi probabil. Citez: Ia te uită cine
s-a găsit să facă cenaclul, unul care n-a publicat nici o carte, care
nu e scriitor. Să nu perspiciacitatea... E o infor-
mație, nu o deducție culeasă de pe buzele scriitorilor români, dragii

noștrii prieteni și colegi. Așa dar, securitatea crede că lovind în TANASE ne vom clătina noi doi. Se înșeală și probabil și ei bănuiesc că efectul nu va fi cel scontat. Din păcate securitatea merge la sigur în partea cealaltă. Să nu mai îndrăznească scriitorii români să se adune în grupuri, nicidecum în cenacluri, să nu mai discute literatură, să nu mai critice în grup, ai ghicit, politica editorială a partidului. Să nu mai corespundă cu TEPENEAG și să nu mai caute sau accepte compania lui GOMA și mai ales să nu care cumva să ia contact cu străinii fiindcă se știe, e lege, cum ei contact cu un străin, cum îl rogi să scoată peste graniță un manuscris. Ce urmărește deci securitatea. Vedeți-vă de treabă, nu umblați cu prostii, l-am citat pe unul din anchetatorii de azi, nu de ieri de pe timpul lui Teohari. În traducere mota-motaci și rabdă, rabdă și nu scrie, și nu spune că noi ți-am impus să taci și să rabzi. Nici să scrie poezii patriotice și sărbătorești după modelul poeziei celebre din vara anului 1972 semnată în manuscris nu și în tipar de înșăși dl.....nu să cînte în versuri multe și pline de flacără personalitatea copleșitoare a d-lui...., cel mai iubit fiul al poporului român. Nu. Se cere ceya la îndemîna oricui. Să tacă. Numai că măcar prin dorință dacă nu și prin rezultate scriitorul este cel care nu tace, care depune mărturie, fie recunoscînd deschis ca mine, fie negînd acest fapt ca tine, dar scriind, iar scrisul însuși e o mărturie. Ce vrea securitatea care nu mai e cea a lui Teohari, e cea a lui Coman. Păi ce-a vrut și securitatea cealaltă. Ca scriitorii să nu mai fie scriitori, să nu scrie, să nu vorbească, să nu se adune cu alții, să nu aibă prieteni, nu știți să vă alegeți prietenii, i-a mai gîndiți-vă la cei cărora le acordați prietenia? i s-a spus unui convocat. Dar de ce vrea securitatea ceea ce vrea? De ce îi cere scriitorului să tacă? Sau mai nuanțat să i se uite numele cum mi-a recomandat mie generalul GHISE care acum se ocupă de artiștii plastici. De ce? Răspunsul e unul, pentru că puterea are ceva de ascuns și se teme că scriitorii, vorbind, scriind, vor divulga, vor demasca, vor spune adevărul, oho, cu totul alt adevăr decît cel cu voie de la poliție, propus maselor largi de scenaristul TITUS POPOVICI. Ce vrea securitatea? Vrea ca scriitorii să nu fie scriitori. Dl....nu are nevoie de scriitori. Ii ajunge A. PAUNESCU. De altfel, PAUNESCU e capabil să satisfacă cererile de cuvinte de către șefii a 50 de state. Sînt

convins că și generalisimul MI-DA-DA s-ar declara mulțumit de laude, după care l-ar prăji la foc scăzut și l-ar păpa.

Desigur nu-ți face iluzii în sensul că securitatea ca instituție concretă, și ca sistem general poate fi desființată, dacă peste cap, anihilată. Dar sînt convins că acceptînd provocarea ei, în urma înfruntării nu toți scriitorii și nu de fiecare dată... Totul este să ne înfrîngem frica animalică pe care securitatea stalinistă ne-a întipărit-o adînc și de care profită securitatea de azi și să ne aducem aminte mereu că cionmagul puterii represive e un pai pe lîngă arma noastră, teribila armă a cuvîntului. Tiranii s-au temut întotdeauna de cuvînt. Știau ei ce știau. De aceea problema TANASE trebuie întoarsă împotriva securității. Să nu mai fie problema puterii asupra toare, ci a noastră care încercăm să tăiem ghierele asupra toarelor. Nu vom fi noi primii care înfruntăm forța brută, oarbă. A fost Soljenițîn, e Zaharov. Trebuie să faci cunoscută problema TANASE peste tot unde e posibil, ziare, radio, tele, conferințe, tot. Vreau ca această scrisoare să fie făcută publică, la Europa mai ales. Ti-am mai trimis una cu aceeași rugămintă. Poți folosi și din scrisorile către PIERRE EMANUEL. Să nu pierdem o asemenea ocazie că cine știe dacă ni se mai oferă alta.

Dragoste

PAUL GOMA

București, 17 Oct. '75

Dragă Țepeneag,

E momentul să fie anunțată editura Flammarion: să pregătească șapea -ul pentru cartea lui Virgil Tănase care va beneficia de un șvung publicitar cel puțin egal celui de la Frankfurt din '71, când cu Ostinato.

Cine a crezut că proștii nu recidivează (întru prostie) se înșeală. O maimuță, chiar un vierme, dacă s-a atins o dată de ceva care frige, înțepă ori pute (din punctul de vedere al lor, vierme, maimuță), a doua oară nu se mai apropie. Aceste reflexe nu funcționează în cazul securistului român - fie el colonel, cu epoleți, fie Dumitru Popescu. Pen' că prostul, dacă n-ar recidiva (în prostii), n-ar mai fi prost. Si, vorba lui Caragiale: Ce tristă ar fi viața fără proști!

Un amendament: nea Iancu se gândea la proștii blajini, inofensivi, la proștii pe contul lor. Azi, 1975 și aici, în România, nu-i așa?, socialistă și democratică și etcaetera, proștii blajini nu mai sânt de răs. Ci de plâns: ei, proștii blajini, lucrează câte 9 și 10 ore pe zi, șapte zile pe săptămână (duminica pentru recuperări - citește: repararea proștiilor proștilor neblajini), ei, proștii blajini stau în ploaie, ori în bătaia soarelui câte 3,4,5 ore, cu drapele în mâini, pe "traseele" cortegiilor oficiale (una, două, trei pe săptămână, au fost și unșpe în șapte zile), tot ei stau alte ceasuri lungi la cozi, la zahăr, la ulei (la carne de porc, la gemuri de fructe, nu: nu se găesc de loc, deci!), având ei, proștii blajini și obligația să strige (din inimă!): "Mulțumim din inimă partidului și secretarului general, Ceaușescu!" - desigur, mulțumind pentru bunăstare, pentru libertate, pentru drepturile respectate, dar mai ales mulțumind pentru sfaturile prețioase, directivele inspirate, hotărârile îndelung chibzuite pe care partidul, prin secretarul ei general le împarte fără odihnă și fără zgârcenie. Aceștia sânt proștii blajini.

Cât despre proștii agresivi - din nefericire, ei conduc, ei îndrumă, ei apără (cum, ce apără? cuceririle revoluționare de popor, asta apără, să nu întindă mâna și poporul la bunurile pe care numai reprezentanții de nădăjde au voie să le aibă, consume, cace). Cum anume conduc și îndrumă și apără - după facultăți - proștii agresivi, se știe și se prea știe și trebuie să fii Marchais, ca să vezi o vacă și să spui că e lebădă.

Așadarm securitatea poporului (aia care apără), în dorința ei fierbinte de apărare, a luat în mână problema Tănase (pardon: mai întâi a inventat-o, apoi s-a atârnat de ea). Ai să întrebi tu, ca un naiv: Care, problemă Tănase? La care eu - nu mai puțin naiv, dar la fața locului - o să-ți răspund printr-o întrebare: Care problemă a drogurilor?

Pentru că, după cum știi, d. Ceaușescu, la Helsinki, a grăit că libertatea de informare, de circulație și alte fleacuri de genul acesta privesc o categorie cu totul neînsemnată: gazetarii - deci nu aceasta este problema. Ci foamea de care suferă mulți locuitori ai globului (are dreptate, fiindcă noi, românii, nu avem ce mânca - las' că nici rușii); condițiile grele în care se află oamenii muncii (a nimerit-o și aici, muncitorul român nu este numai exploatat la sânge, nu numai lipsit de elementar

drepturi muncitorești, nu doar mințit, ci și obligat să strige că e mulțumit și că mulțumește). Problema cam mare însă, după d. Ceaușescu este... problema drogurilor! (să râzi? să plângi?)

Revin la răspunsul pe care ți-l datorez: dacă pentru România socialistă există arzătoarea problemă a drogurilor, de ce n-ar exista și o problemă Tănase? Nimic nu este imposibil în societatea tuturor posibilităților (așa scrie și la Constituție).

Cum anume o să rezolve d. Ceaușescu sublima problemă care lipsește cu desăvârșire - mărturisesc: nu mă interesează; și nu mă interesează pentru simplul motiv că nici pe d. Ceaușescu nu-l interesează: nici drogurile care fac ravagii aiurea (la bogății!), nici halul de mizerie materială și spirituală în care a fost adus poporul român; nici drepturile omului (să fie, acolo, la ei, la capitaliști!), nici inechitatea socială dintr-o țară socialistă în drum spre comunism, inechitate pe care d-sa a consolidat-o, a legiferat-o sub numele de invers; pe domnia sa nu-l interesează poporul, ci sudoarea lui, neplătită, transformată în plată pentru indrumători și apărători; nu traiul decent al populației, ci creditele de milioane, sute de milioane de dolari acordate, mărinimos, unor țări nu mai sărace decât a noastră; nu-l interesează libertățile cetățenești ale locuitorilor acestui pământ; pe d-sa îl interesează un singur lucru - pe care, după cunoscutul obicei, l-a denumit cu inversul: independența - pentru că d-sa crede (e posibil și asta) că independența unei țări nu are nici o legătură cu libertățile pe plan intern, d-sa cultivă meri, nu pentru mere, ci pentru coaja mărului. În para-româna d-sale (pe care au adoptat-o și gazetarnicii), pe distanțe de ceasuri și jumătăți de zile, pe toate programele, ne explică, pe larg, răbdător, ce ne-a mai explicat și săptămâna trecută și acum doi ani. În nici un caz ce ne-a explicat acum șapte ani, în august '68. Si ne cere să muncim fără preget. Să îndeplinim și să depășim planul la export. Si să fim patrioți. Si. În timpul inundațiilor din vara aceasta, d. Ceaușescu el însuși a hotărât scumpirea materialelor de construcție - asta după ce, în urma inundațiilor din '70, nu numai că nu a luat măsuri de regularizare a apelor, dar a dat dispoziții să se niveleze digurile (ca să se câștige teren agricol! - s-a văzut cât s-a câștigat), d-sa a indicat, precis, locul în care să fie amplasate unități industriale, în ciuda recomandărilor specialiștilor care aveau în vedere eventuale inundații. A fost inundat Bucureștiul - ei, da, noi construim metro, dar nu regularizam nenorocita de gârlă a Dâmboviței. Dl. Ceaușescu își construiește "complexe palatale" pe malul Herăstrăului și pe malul mării și a pus mâna și pe Castelul Peleş (lumea, amărâtă, pe la cozile interminabile, zice că D. Ceaușescu își face metro proprietate personală, să nu mai circule între casă și slujbă la suprafață), în timp ce prețurile au urcat vertiginos, iar salariile sânt ciuntite. Construim computere, dar nu fabricăm cuie; ne vânzolim și semnăm tot felul de angajamente internaționale, iar românii trebuie să facă greve ale foamei, ca să se bucure de un drept înșris și în constituție și în acele tratate.

Dl Ceaușescu agită pe toate meridianele drapelul independenței naționale, al libertăților în general, dar, în special, prin decret prezidențial, semnat de d-sa, îi fură unui cetățean român cetățenia română.

Și așa mai departe.

Deci, nu mă interesează cum va fi rezolvată problema drogurilor. M-a interesat cum a rezolvat președintele țării problema Tepeneag. Și mă interesează cum s va rezolva proaspăta problemă Tănase.

Nu mai sunt naivul de acum câțiva ani care credea că porcăriile făcute la nivel mediu nu se știu la înalt nivel. Ei, bine, se știu. Am, acum dovezi. Ultima fiind chiar decretul prezidențial prin care ai fost furat de cetățenie. Dacă dl. Ceaușescu s-a ocupat de problema Tepeneag, cu siguranță că e la curent și cu problema Tănase.

Decamdată, de ea se ocupă, cu sârg, securitatea. Adună probe. Ca să probeze, ce? Ce contează? În cazul tău s-au ostenit să-ți probeze vinovăția? Nu. Poate cu Tănase vor catadicsi: vor "proba" că Tănase e un dușman.

Decamdată, cum procedează securitatea poporului? A, nu ca pe timpuri. (Cum se apăra, acum vreo patru ani, un colonel: "Ce crezi d-ta că noi, cei de azi, sântem boi ca pe timpul lui Teohari Georgescu?). Nu ca pe timpuri. Ei sânt boi ca azi: îi convoacă pe viitorii martori ai acușării (decamdată martori, dar pot deveni și complici la o adică), discret, "la Militie", cică, dar nimeresc în una din cele peste o sută de clădiri câte sânt ale securității din București. Anchetatori civilizați, absolvenți de facultate, instruiți, perfect informați, îi oferă convocatului cafea și țigări americane (pe timpul meu, cinci pumni în gură). În cele din urmă, cade și întrebarea: "De ce credeți că ați fost convocat?" (pe timpul meu suna cu totul și cu totul altfel: "Ia să-mi spui tu mie, bă, ce cauți aici?").

Întrebare la care convocatul răspunde cu o întrebare: "În legătură cu Tepeneag?" "Pe-aproape..." i se răspunde, cu grație. "Atunci... în legătură cu Goma?" "Și mai aproape..." e încurajat. Convocatul caută, nu găsește ceva mai aproape. Așa că vine ajutorul: "Vă rugăm să ne vorbiți despre Tănase Virgil".

Ei, da, ai auzit bine. Dacă, în gura anchetatorilor, tu ești: Tepeneag, eu: Paul Goma, ba chiar: domnul Goma - Virgil Tănase este Tănase Virgil. Explicația este simplă: el, Virgil a devenit o problemă, deci un dosar, iar pe un dosar se scrie întâi numele de familie, apoi cel de botez.

Au fost convocați o mare parte dintre prietenii noștri scriitori. Și rugați - evident, rugați politici, nu cu ciomagul, pentru că ei nu sânt boi de ieri - să răspundă la următoarele... subprobleme:

- e adevărat că "Cenaclul Tănase" continuă "Cenaclul Tepeneag"? Dacă, da - cum anume; dacă nu - de ce;

- are aprobare - oficială - acest cenaclu? Dacă da - de unde; dacă nu - de ce?

- Cine anume participa și cum și cu ce anume?

- Ce literatură se citea?

- Ce se discuta? Tematica sau realizarea artistică?(!)

- Cine conducea discuțiile? (stupoare, aflând că nu Tănase Virgil);
 - Cine și cum anume formula criticii la adresa politiciii e-di-to-riale
 și îți place cum sună?)

- Ce legături aveau sau au membrii cenaclului cu străinii?
 - Prin ce mijloace și-a trimis V.T. manuscrisele peste graniță?

Și, cam ultima ca importanță: - În ce scop a organizat V.T. cenaclul?
 Convocații și-au dat numaidecât seama că securitatea știa totul.
 Unele informații putea proveni de la convocații anteriori. Sau de la tur-
 nători - există și această posibilitate, o să-ți mai scriu -; dar altele,
 unele purtau o anume marcă, un fel de certificat de autenticitate: acestea
 nu fuseseră culese de la gură la ureche, ci de la microfon către bandă
 magnetică (și despre nostimada asta pe altă dată).

Ce coace securitatea? Deduc eu din discuțiile convocații și din de-
 ducțiile lor:

- Vor să-1 radă pe Tănase. Cum? Nu-mi dau seama. (Din nou: nu con-
 tează probele, nu de probe se plânge securitatea, fabricantă cu renume).

- Vor să-1 radă pe el, ca să de în noi doi: persoanele noastre (Te-
 peneag și Goma) nu intră deocamdată în chestie. Intâi, pentru că noi sântem
 clasați, rezolvați - tu acolo, fără cetățenie, eu aici, fără pașaport
 și vom interesa doar în caz de autor moral (tu) și poluator prin însăși
 prezența mea (la cenaclu - eu). În al doilea, nu întind laba direct până
 la noi (în acest caz numai spre mine) fiindcă or fi știind ei că, mai ales
 acum, când o să am copil, leoaică mă fac: dacă primesc o copită, ucid.

- Tănase va fi un fel de țap ispășitor. E bun și pentru că, prin el
 lovitură se transmite la Tepeneag-Goma, e bun și pentru partea cealaltă
 a participanților la cenacluri. Apoi, Tănase se află (cred ei) fără apă-
 rare. Și fără "acoperire". (În comparație cu noi, probabil). Citez: "Ia te
 uită, cine s-a găsit să facă cenaclu: unul care n-a publicat nici o carte,
 care nu e scriitor!" Să nu supraestimăm perspicacitatea securității: e o
 informație, nu o deducție. Culeasă de pe buzele scriitorilor români, dra-
 gii noștri prieteni și colegi.

Așadar, securitate crede că, lovind în Tănase, ne vom clătina noi doi.
 Se înșală și, probabil și ei bănuiesc că efectul nu va fi cel scontat.
 Din păcate, securitatea merge la sigur în partea cealaltă: să nu mai în-
 drăznească scriitorii români să se adune în grupuri, necum în cenacluri
 să nu mai discute literatură, nici să mai critice, în grup, politica (ai
 ghicit: e-di-to-ri-a-lă!) a partidului; să nu mai corespundeze cu Tepeneag
 și să nu mai caute sau accepte compania lui Goma; și, mai ales, să nu ca-
 re cumva să ia contact cu străinii, fiindcă se știe, e lege: cum ieși con-
 tact cu un străin, cum îl rogi să-ți scoată peste graniță un manuscris!

Ce urmărește, deci, securitatea? "Vedeți-vă de treabă, nu mai umă-
 blați cu prostii!" - l-am citat pe unul din anchetatorii de astăzi (nu
 de ieri, de pe timpul lui Teohari). În traducere mot à mot: Taci și rabdă
 rabdă și nu scrie și nu spune că noi ți-am impus să taci și să rabzi. De-
 sigur, securitatea, instituție realistă, nu le cere scriitorilor convocați:

să scrie poezii patriotice și sărbătorești după modelul poeziei celebre din vara lui '72, semnată (în manuscris, nu și în tipar) de însuși d. Ceaușescu; nici să cânte în versuri multe și pline de flacără păunesciană personalitatea copleșitoare a dlui Ceaușescu, cel mai iubit fiu al poporului român. Nu. Le cere ceva... la îndemâna oricui: să tacă.

Numai că - măcar prin dorință dacă nu și prin rezultate - scriitorul e cel care nu tace; care depune mărturie - fie recunoscând deschis (ca mine), fie negând acest fapt (ca tine), dar scriind, iar scrisul însuși e o mărturie.

Ce vrea securitatea (care nu mai e cea a lui Teohari, e cea a lui Goman)? Păi, ce-a vrut și securitatea cealaltă: ca scriitorii să nu fie scriitori. Să nu scrie. Să nu vorbească. Să nu se adune cu alții. Să nu aibă prieteni ("Nu știți să vă alegeți prietenii, ia mai gândiți-vă la ce cărora le acordați prietenia" i s-a spus unui convocat).

Dar de ce vrea securitatea ceea ce vrea? De ce îi cere scriitorului să tacă? Sau, mai nuanțat: să i se uite numele, cum mi-a recomandat mie generalul Ghișe care acum se ocupă de artiștii plastici. De ce? Răspunsul e unul: pentru că puterea are ceva de ascuns. Și se teme că scriitorii, vorbind, scriind, vor divulga, vor demasca: vor spune adevărul - oho, cu totul alt adevăr decât cel cu voie de la poliție, propus naselor largi de scenaristul Titus Popovici.

Ce vrea securitatea? Vrea ca scriitorii să nu mai fie scriitori. dl. Ceaușescu nu are nevoie de scriitori. Ii ajunge Adrian Păunescu (de altfel, Păunescu e capabil să satisfacă cererile de cuvinte a cincizeci de șefi de stat, sunt conștinși că și generalissimul Amin, Da!Da! s-ar declara mulțumit de laude - după care l-ar prăji la foc scăzut și l-ar păpa).

Desigur, nu-mi fac iluzii, în sensul că securitatea - ca instituție concretă și ca sistem general - poate fi desființată, dată peste cap, anihilată. Dar sunt conștinși că, acceptând provocarea ei, în urma înfruntării, nu toți scriitorii și nu de fiecare dată vor fi învinși. Totul este să ne înfrângem frica animalică pe care securitatea stalinistă ne-a sădit-o în adânc și de care profită securitatea de azi. Și să ne aducem aminte, mereu, că ciomagul puterii represive e un pai pe lângă arma noastră, teribila armă a cuvântului. Tiranii s-au temut întotdeauna de cuvânt - știau ei ce știau.

De aceea, problema Tănase trebuie întoarsă împotriva securității. Să nu mai fie problema puterii asupra noastră, ci a noastră, care încercăm să tăiem ghearele asupra lor. Nu vom fi noi primii care înfruntăm forța brută, carbă. A fost Soljenitin, e Zaharov.

Trebuie să faci cunoscută problema Tănase peste tot unde e posibil. Ziare, radio, tele, conferințe, tot.

Vreau ca această scrisoare să fie făcută publică (la Europa, mai ales). Ti-am mai trimis una, cu aceeași rugămintă - ce faci? Poți folosi și din vechile scrisori către Bill și Emmanuel. Să nu pierdem o asemenea ocazie. Căci, cine știe dacă ni se mai oferă alta? Dragoste, Paul Goma.

Dragă Țepeneag,

E momentul să fie anunțată editura Flammarion: să pregătească șapea -ul pentru cartea lui Virgil Tănase care va beneficia de un șvung publicitar cel puțin egal celui de la Frankfurt din '71, când cu Ostinato.

Cine a crezut că proștii nu recidivează (întru prostie) se înșeală. O maimuță, chiar un vierme, dacă s-a atins o dată de ceva care frige, înțepă ori pute (din punctul de vedere al lor, vierme, maimuță), a doua oară nu se mai apropie. Aceste reflexe nu funcționează în cazul securistului român - fie el colonel, cu epoleți, fie Dumitru Popescu. Pen' că prostul, dacă n-ar recidiva (în prostii), n-ar mai fi prost. Si, vorba lui Caragiale: Ce tristă ar fi viața fără proști!

Un amendament: nea Iancu se gândea la proștii blajini, inofensivi, la proștii pe contul lor. Azi, 1975 și aici, în România, nu-i așa?, socialistă și democratică și etcaetera, proștii blajini nu mai sânt de răs. Ci de plâns: ei, proștii blajini, lucrează câte 9 și 10 ore pe zi, șapte zile pe săptămână (duminica pentru recuperare - citește: repararea proștiilor proștilor neblajini), ei, proștii blajini stau în ploaie, ori în bătaia soarelui câte 3,4,5 ore, cu drapele în mâini, pe "traseele" cortegiilor oficiale (una, două, trei pe săptămână, au fost și unșpe în șapte zile), tot ei stau alte ceasuri lungi la cozi, la zahăr, la ulei (la carne de porc, la gemuri de fructe, nu: nu se găesc de loc, deci!), având ei, proștii blajini și obligația să strige (din inimă!): "Mulțumim din inimă partidului și secretarului general, Ceaușescu!" - desigur, mulțumind pentru bunăstare, pentru libertate, pentru drepturile respectate, dar mai ales mulțumind pentru sfaturile prețioase, directivele inspirate, hotărârile îndelung chibzuite pe care partidul, prin secretarul ei general le împarte fără odihnă și fără zgârcenie. Aceștia sânt proștii blajini.

Cât despre proștii agresivi - din nefericire, ei conduc, ei îndrumă, ei apără (cum, ce apără? cuceririle revoluționare de popor, asta apără, să nu întindă mâna și poporul la bunurile pe care numai reprezentanții de nădejde au voie să le aibă, consume, cace). Cum anume conduc și îndrumă și apără - după facultăți - proștii agresivi, se știe și se prea știe și trebuie să fii Marchais, ca să vezi o vacă și să spui că e lebădă.

Așadar securitatea poporului (aia care apără), în dorința ei fierbinte de apărare, a luat în mână problema Tănase (pardon: mai întâi a inventat-o, apoi s-a atârnat de ea). Ai să întrebi tu, ca un naiv: Care, problemă Tănase? La care eu - nu mai puțin naiv, dar la fața locului - o să-ți răspund printr-o întrebare: Care problemă a drogurilor?

Pentru că, după cum știi, d. Ceaușescu, la Helsinki, a grăit că libertatea de informare, de circulație și alte fleacuri de genul acesta priesc o categorie cu totul neînsemnată: gazetarii - deci nu aceasta este problema. Ci foamea de care suferă mulți locuitori ai globului (are dreptate, fiindcă noi, românii, nu avem ce mânca - las' că nici rușii); condițiile grele în care se află oamenii muncii (a nimerit-o și aici, muncitorul român nu este numai exploatat la sânge, nu numai linsit de elementara

drepturi muncitorești, nu doar mințit, ci și obligat să strige că e mulțumit și că mulțumește). Problema cea mare însă, după d. Ceaușescu este... problema drogurilor! (să râzi? să plângi?)

Revin la răspunsul pe care ți-l datorez: dacă pentru România socialistă există arzătoarea problemă a drogurilor, de ce n-ar exista și o problemă Tănase? Nimic nu este imposibil în societatea tuturor posibilităților (așa scrie și la Constituție).

Cum anume o să rezolve d. Ceaușescu sublima problemă care lipsește cu desăvârșire - mărturisesc: nu mă interesează; și nu mă interesează pentru simplul motiv că nici pe d. Ceaușescu nu-l interesează: nici drogurile care fac ravagii aiurea (la bogații!), nici halul de mizerie materială și spirituală în care a fost adus poporul român; nici drepturile omului (să fie, acolo, la ei, la capitaliști!), nici inechitatea socială dintr-o țară socialistă în drum spre comunism, inechitate pe care d-sa a consolidat-o, a legiferat-o sub numele de invers; pe domnia sa nu-l interesează poporul, ci sudoarea lui, neplătită, transformată în plată pentru îndrumători și apărători; nu traiul decent al populației, ci creditele de milioane, sute de milioane de dolari acordate, mărinimos, unor țări nu mai sărace decât a noastră; nu-l interesează libertățile cetățenești ale locuitorilor acestui pământ; pe d-sa îl interesează un singur lucru - pe care, după cunoscutul obicei, l-a denumit cu inversul: independența - pentru că d-sa crede (e posibil și asta) că independența unei țări nu are nici o legătură cu libertățile pe plan intern, d-s cultivă meri, nu pentru mere, ci pentru coaja mărului. În para-româna d-sale (pe care au adoptat-o și gazetarnicii), pe distanțe de ceasuri și jumătăți de zile, pe toate programele, ne explică, pe larg, răbdător, ce ne-a mai explicat și săptămâna trecută și acum doi ani. În nici un caz ce ne-a explicat acum șapte ani, în august '68. Si ne cere să muncim fără preget. Să îndeplinim și să depășim planul la export. Si să fim patrioți. Si. În timpul inundațiilor din vara aceasta, d. Ceaușescu el însuși a hotărât scumpirea materialelor de construcție - asta după ce, în urma inundațiilor din '70, nu numai că nu a luat măsuri de regularizare a apelor, dar a dat dispoziții să se niveleze digurile (ca să se câștige teren agricol! - s-a văzut cât s-a câștigat), d-sa a indicat, precis, locul în care să fie amplasate unități industriale, în ciuda recomandărilor specialiștilor care aveau în vedere eventuale inundații. A fost inundat Bucureștiul - ei, da, noi construim metro, dar nu regularizam nenorocita de gârlă a Dâmboviței. Dl. Ceaușescu își construiește "complexe palatale" pe malul Herăstrăului și pe malul mării și a pus mâna și pe Castelul Peleş (lumea, amărâtă, pe la cozile interminabile, zice că D. Ceaușescu își face metro proprietate personală, să nu mai circule între casă și slujbă la suprafață), în timp ce prețurile au urcat vertiginos, iar salariile sânt ciuntite. Construim computere, dar nu fabricăm cuie; ne vânzolim și semnăm tot felul de angajamente internaționale, iar românii trebuie să facă greve ale foamei, ca să se bucure de un drept înscris și în constituție și în acele tratate.

Dl Ceaușescu agită pe toate meridianele drapelul independenței naționale, al libertăților în general, dar, în special, prin decret prezidențial, semnat de d-sa, îi fură unui cetățean român cetățenia română.

Și așa mai departe.

Deci, nu mă interesează cum va fi rezolvată problema drogurilor. M-a interesat cum a rezolvat președintele țării problema Tepeneag. Și mă interesează cum e va rezolva proaspăta problemă Tănase.

Nu mai sunt naivul de acum câțiva ani care credea că porcăriile făcute la nivel mediu nu se știu la înalt nivel. Ei, bine, se știu. Am, acum dovezi. Ultima fiind chiar decretul prezidențial prin care ai fost furat de cetățenie. Dacă dl. Ceaușescu s-a ocupat de problema Tepeneag, cu siguranță că e la curent și cu problema Tănase.

Decamdată, de ea se ocupă, cu sârg, securitatea. Adună probe. Ca să probeze, ce? Ce contează? În cazul tău s-au ostenit să-ți probeze vinovăția? Nu. Poate cu Tănase vor catadicsi: vor "proba" că Tănase e un dușman.

Decamdată, cum procedează securitatea poporului? A, nu ca pe timpuri. (Cum se apăra, acum vreo patru ani, un colonel: "Ce crezi d-ta că noi, cei de azi, sântem boi ca pe timpul lui Teohari Georgescu?). Nu ca pe timpuri. Ei sânt boi ca azi: îi convoacă pe viitorii martori ai acuzării (decamdată martori, dar pot deveni și complici la o adică), discret, "la Militie", cică, dar nimeresc în una din cele peste o sută de clădiri câte sânt ale securității din București. Anchetatori civilizați, absolvenți de facultate, instruiți, perfect informați, îi oferă convocatului cafea și țigări americane (pe timpul meu, cinci pumni în gură). În cele din urmă, cade și întrebarea: "De ce credeți că ați fost convocat?" (pe timpul meu suna cu totul și cu totul altfel: "Ia să-mi spui tu mie, bă, ce cauți aici?

Întrebare la care convocatul răspunde cu o întrebare: "În legătură cu Tepeneag?" "Pe-aproape..." i se răspunde, cu grație. "Atunci... în legătură cu Goma?" "Și mai aproape..." e încurajat. Convocatul caută, nu găsește ceva mai aproape. Așa că vine ajutorul: "Vă rugăm să ne vorbiți despre Tănase Virgil".

Ei, da, ai auzit bine. Dacă, în gura anchetatorilor, tu ești: Tepeneag, eu: Paul Goma, ba chiar: domnul Goma - Virgil Tănase este Tănase Virgil. Explicația este simplă: el, Virgil a devenit o problemă, deci un dosar, iar pe un dosar se scrie întâi numele de familie, apoi cel de botez.

Au fost convocați o mare parte dintre prietenii noștri scriitori. Și rugați - evident, rugați politicieni, nu cu ciomagul, pentru că ei nu sânt boi de ieri - să răspundă la următoarele... subprobleme:

- e adevărat că "Cenaclul Tănase" continuă "Cenaclul Tepeneag"? Dacă, da - cum anume; dacă nu - de ce;

- are aprobare - oficială - acest cenaclu? Dacă da - de unde; dacă nu - de ce?

- Cine anume participa și cum și cu ce anume?

- Ce literatură se citea?

- Ce se discuta? Tematica sau realizarea artistică? (!)

- Cine conducea discuțiile? (stupoare, aflând că nu Tănase Virgil);
 - Cine și cum anume formula criticii la adresa politicii e-di-to-riale
 (și îți place cum sună?)

- Ce legături aveau sau au membrii cenaclului cu străinii?
 - Prin ce mijloace și-a trimis V.T. manuscritele peste graniță?

Si, cam ultima ca importanță: - In ce scop a organizat V.T. cenaclul?
 Convocații și-au dat numaidecât seama că securitatea știa totul.
 Unele informații putea proveni de la convocații anteriori. Sau de la tur-
 nători - există și această posibilitate, o să-ți mai scriu -; dar altele,
 unele purtau o anume marcă, un fel de certificat de autenticitate: acestea
 nu fuseseră culese de la gură la ureche, ci de la microfon către bandă
 magnetică (și despre nostimada asta pe altă dată).

Ce coace securitatea? Deduc eu din discuțiile convocații și din de-
 ducțiile lor:

- Vor să-l radă pe Tănase. Cum? Nu-mi dau seama. (Din nou: nu con-
 tează probele, nu de probe se plânge securitatea, fabricantă cu renume).

- Vor să-l radă pe el, ca să de în noi doi: persoanele noastre (Te-
 peneag și Goma) nu intră deocamdată în chestie. Intâi, pentru că noi sân-
 tem clasați, rezolvați - tu acolo, fără cetățenie, eu aici, fără pașaport.
 Ii vom interesa doar în caz de autor moral (tu) și poluator prin însăși
 prezența mea (la cenaclu - eu). In al doilea, nu întind laba direct până
 la noi (în acest caz numai spre mine) fiindcă or fi știind ei că, mai ales
 acum, când o să am copil, leoaică mă fac: dacă primesc o copită, ucid.

- Tănase va fi un fel de țap ispășitor. E bun și pentru că, prin el
 lovitura se transmite la Tepeneag-Goma, e bun și pentru partea cealaltă
 a participanților la cenacluri. Apoi, Tănase se află (cred ei) fără apă-
 rare. Si fără "acoperire". (în comparație cu noi, probabil). Citez: "Ia te
 uită, cine s-a găsit să facă cenaclu: unul care n-a publicat nici o carte
 care nu e scriitor!" Să nu supraestimăm perspicacitatea securității: e o
 informație, nu o deducție. Culeasă de pe buzele scriitorilor români, dra-
 gii noștri prieteni și colegi.

Așadar, securitate crede că, lovind în Tănase, ne vom clătina noi doi.
 Se înșeală și, probabil și ei bănuiesc că efectul nu va fi cel scontat.
 Din păcate, securitatea merge la sigur în partea cealaltă: să nu mai în-
 drăznească scriitorii români să se adune în grupuri, necum în cenacluri
 să nu mai discute literatură, nici să mai critice, în grup, politica (ai
 ghicit: e-di-to-ri-a-lă) a partidului; să nu mai corespundeze cu Tepeneag
 și să nu mai caute sau accepte compania lui Goma; și, mai ales, să nu ca-
 re cumva să ia contact cu străinii, fiindcă se știe, e lege: cumiei con-
 tact cu un străin, cum îl rogi să-ți scoată peste graniță un manuscris!

Ce urmărește, deci, securitatea? "Vedeți-vă de treabă, nu mai um-
 blați cu prostii!" - l-am citat pe unul din anchetatorii de astăzi (nu
 de ieri, de pe timpul lui Teohari). In traducere mot à mot: Taci și rabdă
 rabdă și nu scrie și nu spune că noi ți-am impus să taci și să rabzi. De-
 sigur, securitatea, instituție realistă, nu le cere scriitorilor convocați

să scrie poezii patriotice și sărbătorești după modelul poeziei celebre din vara lui '72, semnată (în manuscris, nu și în tipar) de însuși d. Ceaușescu; nici să cânte în versuri multe și pline de flacără păunesciană personalitatea copleșitoare a dlui Ceaușescu, cel mai iubit fiu al popoului român. Nu. Le cere ceva... la îndemâna oricui: să tacă.

Numai că - măcar prin dorință dacă nu și prin rezultate - scriitorul e cel care nu tace; care depune mărturie - fie recunoscând deschis (ca mine), fie negând acest fapt (ca tine), dar scriind, iar scrisul însuși e o mărturie.

Ce vrea securitatea (care nu mai e cea a lui Teohari, e cea a lui Coman)? Păi, ce-a vrut și securitatea cealaltă: ca scriitorii să nu fie scriitori. Să nu scrie. Să nu vorbească. Să nu se adune cu alții. Să nu aibă prieteni ("Nu știți să vă alegeți prietenii, ia mai gândiți-vă la cei cărora le acordați prietenia" i s-a spus unui convocat).

Dar de ce vrea securitatea ceea ce vrea? De ce îi cere scriitorului să tacă? Sau, mai nuanțat: să i se uite numele, cum mi-a recomandat mie generalul Ghișe care acum se ocupă de artiștii plastici. De ce? Răspunsul e unul: pentru că puterea are ceva de ascuns. Și se teme că scriitorii, vorbind, scriind, vor divulga, vor demasca: vor spune adevărul - oho, cu totul alt adevăr decât cel cu voie de la poliție, propus naselor largi de scenaristul Titus Popovici.

Ce vrea securitatea? Vrea ca scriitorii să nu mai fie scriitori. dl. Ceaușescu nu are nevoie de scriitori. Îi ajunge Adrian Păunescu (de altfel, Păunescu e capabil să satisfacă cererile de cuvinte a cincizeci de șefi de stat, sunt conștinși că și generalissimul Amin, Da!Da! s-ar declara mulțumit de laude - după care l-ar prăji la foc scăzut și l-ar păpa).

Desigur, nu-mi fac iluzii, în sensul că securitatea - ca instituție concretă și ca sistem general - poate fi desființată, dată peste cap, anihilată. Dar sunt conștinși că, acceptând provocarea ei, în urma înfruntării, nu toți scriitorii și nu de fiecare dată vor fi învinși. Totul este să ne înfrângem frica animalică pe care securitatea stalinistă ne-a sădit-o în adânc și de care profită securitatea de azi. Și să ne aducem aminte, mereu, că ciomagul puterii represive e un pai pe lângă arma noastră, teribila armă a cuvântului. Tiranii s-au temut întotdeauna de cuvânt - știau ei ce știau.

De aceea, problema Tănase trebuie întoarsă împotriva securității. Să nu mai fie problema puterii asupra noastră, ci a noastră, care încercăm să tăiem ghearele asupra lor. Nu vom fi noi primii care înfruntăm forța brută, carbă. A fost Soljenitin, e Zaharov.

Trebuie să faci cunoscută problema Tănase peste tot unde e posibil. Ziare, radio, tele, conferințe, tot.

Vreau ca această scrisoare să fie făcută publică (la Europa, mai ales). Ti-am mai trimis una, cu aceeași rugămintă - ce faci? Poți folosi și din vechile scrisori către Böll și Emmanuel. Să nu pierdem o asemenea ocazie. Căci, cine știe dacă ni se mai oferă alta? Dragoste, Paul Goma.

Dragă Țepeneag,

E momentul să fie anunțată editura Flammarion: să pregătească Șapea -ul pentru cartea lui Virgil Tănase care va beneficia de un șvung publicitar cel puțin egal celui de la Frankfurt din '71, când cu Ostinato.

Cine a crezut că proștii nu recidivează (întru prostie) se înșeală. O maimuță, chiar un vierme, dacă s-a atins o dată de ceva care frige, înțepă ori pute (din punctul de vedere al lor, vierme, maimuță), a doua oară nu se mai apropie. Aceste reflexe nu funcționează în cazul securistului român - fie el colonel, cu epoleți, fie Dumitru Popescu. Pen' că prostul, dacă n-ar recidiva (în prostii), n-ar mai fi prost. Si, vorba lui Caragiale: Ce tristă ar fi viața fără proștii!

Un amendament: nea Iancu se gândea la proștii blajini, inofensivi, la proștii pe contul lor. Azi, 1975 și aici, în România, nu-i așa?, socialistă și democratică și etcaetera, proștii blajini nu mai sânt de răs. Ci de plâns: ei, proștii blajini, lucrează câte 9 și 10 ore pe zi, șapte zile pe săptămână (duminica pentru recuperări - citește: repararea prostiilor proștilor neblajini), ei, proștii blajini stau în ploaie, ori în bătaia soarelui câte 3,4,5 ore, cu drapele în mâini, pe "traseele" cortegiilor oficiale (una, două, trei pe săptămână, au fost și unșpe în șapte zile), tot ei stau alte ceasuri lungi la cozi, la zahăr, la ulei (la carne de porc, la gemuri de fructe, nu: nu se găesc de loc, deci!), având ei, proștii blajini și obligația să strige (din inimă): "Mulțumim din inimă partidului și secretarului general, Ceaușescu!" - desigur, mulțumind pentru bunăstare, pentru libertate, pentru drepturile respectate, dar mai ales mulțumind pentru sfaturile prețioase, directivele inspirate, hotărârile îndelung chibzuite pe care partidul, prin secretarul ei general le împarte fără odihnă și fără zgârcenie. Aceștia sânt proștii blajini.

Cât despre proștii agresivi - din nefericire, ei conduc, ei îndrumă, ei apără (cum, ce apără? cuceririle revoluționare de popor, asta apără, să nu întindă mâna și poporul la bunurile pe care numai reprezentanții de nădejde au voie să le aibă, consume, cace). Cum anume conduc și îndrumă și apără - după facultăți - proștii agresivi, se știe și se prea știe și trebuie să fii Marchais, ca să vezi o vacă și să spui că e lebădă.

Așadar securitatea poporului (aia care apără), în dorința ei fierbinte de apărare, a luat în mână problema Tănase (pardon: mai întâi a inventat-o, apoi s-a atârnat de ea). Ai să întrebi tu, ca un naiv: Care, problemă Tănase? La care eu - nu mai puțin naiv, dar la fața locului - o să-ți răspund printr-o întrebare: Care problemă a drogurilor?

Pentru că, după cum știi, d. Ceaușescu, la Helsinki, a grăit că libertatea de informare, de circulație și alte fleacuri de genul acesta priesc o categorie cu totul neînsemnată: gazetarii - deci nu aceasta este problema. Ci foamea de care suferă mulți locuitori ai globului (are dreptate, fiindcă noi, românii, nu avem ce mânca - las' că nici rușii); condițiile grele în care se află oamenii muncii (a nimerit-o și aici, muncitorul român nu este numai exploatat la sânge, nu numai lipsit de elementare

drepturi muncitorești, nu doar mințit, ci și obligat să strige că e mulțumit și că mulțumește). Problema cam mare însă, după d. Ceaușescu este... pro-ble-ma drogurilor! (să râzi? să plângi?)

Revin la răspunsul pe care ți-l datorez: dacă pentru România socialistă există arzătoarea problemă a drogurilor, de ce n-ar exista și o problemă Tânase? Nimic nu este imposibil în societatea tuturor posibilităților (așa scrie și la Constituție).

Cum anume o să rezolve d. Ceaușescu sublima problemă care lipsește cu desăvârșire - mărturisesc: nu mă interesează; și nu mă interesează pentru simplul motiv că nici pe d. Ceaușescu nu-l interesează: nici drogurile care fac ravagii aiurea (la bogății!), nici halul de mizerie materială și spirituală în care a fost adus poporul român; nici drepturile omului (să fie, acolo, la ei, la capitaliști!), nici inechitatea socială dintr-o țară socialistă în drum spre comunism, inechitate pe care d-sa a consolidat-o, a legiferat-o sub numele de invers; pe domnia sa nu-l interesează poporul, ci sudoarea lui, neplătită, transformată în plată pentru îndrumători și apărători; nu traiul decent al populației, ci creditele de milioane, sute de milioane de dolari acordate, mărinimos, unor țări nu mai sărace decât a noastră; nu-l interesează libertățile cetățenești ale locuitorilor acestui pământ; pe d-sa îl interesează un singur lucru - pe care, după cunoscutul obicei, l-a denumit cu inversul: independența - pentru că d-sa crede (e posibil și asta) că independența unei țări nu are nici o legătură cu libertățile pe plan intern, d-s cultivă meri, nu pentru mere, ci pentru coaja mărului. În para-româna d-sale (pe care au adoptat-o și gazetarnicii), pe distanțe de ceasuri și jumătăți de zile, pe toate programele, ne explică, pe larg, răbdător, ce ne-a mai explicat și săptămâna trecută și acum doi ani. În nici un caz ce ne-a explicat acum șapte ani, în august '68. Si ne cere să muncim fără preget. Să îndeplinim și să depășim planul la export. Si să fim patrioți. Si. În timpul inundațiilor din vara aceasta, d. Ceaușescu el însuși a hotărât scumpirea materialelor de construcție - asta după ce, în urma inundațiilor din '70, nu numai că nu a luat măsuri de regularizare a apelor, dar a dat dispoziții să se niveleze digurile (ca să se câștige teren agricol! - s-a văzut cât s-a câștigat), d-sa a indicat, precis, locul în care să fie amplasate unități industriale, în ciuda recomandărilor specialiștilor care aveau în vedere eventuale inundații. A fost inundat Bucureștiul - ei, da, noi construim metro, dar nu regularizam nenorocita de gârlă a Dâmboviței. Dl. Ceaușescu își construiește "complexe palatale" pe malul Herăstrăului și pe malul mării și a pus mâna și pe Castelul Peleş (lumea, amărâtă, pe la cozile interminabile, zice că D. Ceaușescu își face metro proprietate personală, să nu mai circule între casă și slujbă la suprafață), în timp ce prețurile au urcat vertiginos, iar salariile sânt ciuntite. Construim computere, dar nu fabricăm cuie; ne vândolim și semnăm tot felul de angajamente internaționale, iar românii trebuie să facă greve ale foamei, ca să se bucure de un drept însris și în constituție și în acele tratate.

Dl Ceaușescu agită pe toate meridianele drapelul independenței naționale, al libertăților în general, dar, în special, prin decret prezidențial, semnat de d-sa, îi fură unui cetățean român cetățenia română.

Și așa mai departe.

Deci, nu mă interesează cum va fi rezolvată problema drogurilor. M-a interesat cum a rezolvat președintele țării problema Tepeneag. Și mă interesează cum se va rezolva proaspăta problemă Tănase.

Nu mai sunt naivul de acum câțiva ani care credea că porcăriile făcute la nivel mediu nu se știu la înalt nivel. Ei, bine, se știu. Am, acum dovezi. Ultima fiind chiar decretul prezidențial prin care ai fost furat de cetățenie. Dacă dl. Ceaușescu s-a ocupat de problema Tepeneag, cu siguranță că e la curent și cu problema Tănase.

Decamdată, de ea se ocupă, cu sârg, securitatea. Adună probe. Ca să probeze, ce? Ce contează? În cazul tău s-au ostenit să-ți probeze vinovăția? Nu. Poate cu Tănase vor catadicsi: vor "proba" că Tănase e un dușman.

Decamdată, cum procedează securitatea poporului? A, nu ca pe timpuri. (Cum se apăra, acum vreo patru ani, un colonel: "Ce crezi d-ta că noi, cei de azi, sântem boi ca pe timpul lui Teohari Georgescu?). Nu ca pe timpuri. Ei sânt boi ca azi: îi convoacă pe viitorii martori ai acuzării (decamdată martori, dar pot deveni și complici la o adică), discret, "la Militie", cică, dar nimeresc în una din cele peste o sută de clădiri câte sânt ale securității din București. Anchetatori civilizați, absolvenți de facultate, instruiți, perfect informați, îi oferă convocatului cafea și țigări americane (pe timpul meu, cinci pumni în gură). În cele din urmă, cade și întrebarea: "De ce credeți că ați fost convocat?" (pe timpul meu suna cu totul și cu totul altfel: "Ia să-mi spui tu mie, bă, ce cauți aici?").

Întrebare la care convocatul răspunde cu o întrebare: "În legătură cu Tepeneag?" "Pe-aproape..." i se răspunde, cu grație. "Atunci... în legătură cu Goma?" "Și mai aproape..." e încurajat. Convocatul caută, nu găsește ceva mai aproape. Așa că vine ajutorul: "Vă rugăm să ne vorbiți despre Tănase Virgil".

Ei, da, ai auzit bine. Dacă, în gura anchetatorilor, tu ești: Tepeneag, eu: Paul Goma, ba chiar: domnul Goma - Virgil Tănase este Tănase Virgil. Explicația este simplă: el, Virgil a devenit o problemă, deci un dosar, iar pe un dosar se scrie întâi numele de familie, apoi cel de botez.

Au fost convocați o mare parte dintre prietenii noștri scriitori. Și rugați - evident, rugați politici, nu cu ciomagul, pentru că ei nu sânt boi de ieri - să răspundă la următoarele... subprobleme:

- e adevărat că "Cenaclul Tănase" continuă "Cenaclul Tepeneag"? Dacă, da - cum anume; dacă nu - de ce;

- are aprobare - oficială - acest cenaclu? Dacă da - de unde; dacă nu - de ce?

- Cine anume participa și cum și cu ce anume?

- Ce literatură se citea?

- Ce se discuta? Tematica sau realizarea artistică? (!)

- Cine conducea discuțiile? (stupoare, aflând că nu Tănase Virgil);
- Cine și cum anume formula critica la adresa politiciii e-di-to-ri-ale
(și îți place cum sună?)

- Ce legături aveau sau au membrii cenaclului cu străinii?

- Prin ce mijloace și-a trimis V.T. manuscrisele peste graniță?

Si, cam ultima ca importanță: - In ce scop a organizat V.T. cenaclul?
Convocații și-au dat numaidecât seama că securitatea știa totul.

Unele informații putea proveni de la convocații anteriori. Sau de la turnători - există și această posibilitate, o să-ți mai scriu -; dar altele, unele purtau o anume marcă, un fel de certificat de autenticitate: acestea nu fuseseră culese de la gură la ureche, ci de la microfon către bandă magnetică (și despre noștinada asta pe altă dată).

Ce coace securitatea? Deduc eu din discuțiile convocații și din deducțiile lor:

- Vor să-l radă pe Tănase. Cum? Nu-mi dau seama. (Din nou: nu contează probele, nu de probe se plânge securitatea, fabricantă cu renume).

- Vor să-l radă pe el, ca să de în noi doi: perscanele noastre (Tepeneag și Goma) nu intră deocamdată în chestie. Intâi, pentru că noi sântem clasați, rezolvați - tu acolo, fără cetățenie, eu aici, fără pașaport. Ii vom interesa doar în caz de autor moral (tu) și poluator prin însăși prezența mea (la cenaclu - eu). In al doilea, nu întind laba direct până la noi (în acest caz numai spre mine) fiindcă or fi știind ei că, mai ales acum, când o să am copil, leoaică mă fac: dacă primesc o copită, ucid.

- Tănase va fi un fel de țap ispășitor. E bun și pentru că, prin el lovitura se transmite la Tepeneag-Goma, e bun și pentru partea cealaltă a participanților la cenacluri. Apoi, Tănase se află (cred ei) fără apărare. Si fără "acoperire". (în comparație cu noi, probabil). Citez: "Ia te uită, cine s-a găsit să facă cenaclu: unul care n-a publicat nici o carte, care nu e scriitor!" Să nu supraestimăm perspicacitatea securității: e o informație, nu o deducție. Culeasă de pe buzele scriitorilor români, dragii noștri prieteni și colegi.

Așadar, securitate crede că, lovind în Tănase, ne vom clătina noi doi. Se înșeală și, probabil și ei bănuiesc că efectul nu va fi cel scontat. Din păcate, securitatea merge la sigur în partea cealaltă: să nu mai îndrăznească scriitorii români să se adune în grupuri, necum în cenacluri să nu mai discute literatură, nici să mai critice, în grup, politica (ai ghicit: e-di-to-ri-a-lă) a partidului; să nu mai corespundeze cu Tepeneag și să nu mai caute sau accepte compania lui Goma; și, mai ales, să nu care cumva să ia contact cu străinii, fiindcă se știe, e lege: cum iei contact cu un străin, cum îl rogi să-ți scoată peste graniță un manuscris!

Ce urmărește, deci, securitatea? "Vedeți-vă de treabă, nu mai umblați cu prostii!" - l-am citat pe unul din anchetatorii de astăzi (nu de ieri, de pe timpul lui Teohari). In traducere mot à mot: Taci și rabdă; rabdă și nu scrie și nu spune că noi ți-am impus să taci și să rabzi. Desigur, securitatea, instituție realistă, nu le cere scriitorilor convocați

să scrie poezii patriotice și sărbătorești după modelul poeziei celebre din vara lui '72, semnată (în manuscris, nu și în tipar) de însuși d. Ceaușescu; nici să cânte în versuri multe și pline de flacără pănesciană personalitatea copleșitoare a dlui Ceaușescu, cel mai iubit fiu al poporului român. Nu. Le cere ceva... la îndemâna oricui: să tacă.

Nu mai că - măcar prin dorință dacă nu și prin rezultate - scriitorul e cel care nu tace; care depune mărturie - fie recunoscând deschis (ca mine), fie negând acest fapt (ca tine), dar scriind, iar scrisul însuși e o mărturie.

Ce vrea securitatea (care nu mai e cea a lui Teohari, e cea a lui Coman)? Păi, ce-a vrut și securitatea cealaltă: ca scriitorii să nu fie scriitori. Să nu scrie. Să nu vorbească. Să nu se adune cu alții. Să nu aibă prieteni ("Nu știți să vă alegeți prietenii, ia mai gândiți-vă la ce cărora le acordați prietenia" i s-a spus unui convocat).

Dar de ce vrea securitatea ceea ce vrea? De ce îi cere scriitorului să tacă? Sau, mai nuanțat: să i se uite numele, cum mi-a recomandat mie generalul Ghișe care acum se ocupă de artiștii plastici. De ce? Răspunsul e unul: pentru că puterea are ceva de ascuns. Și se teme că scriitorii, vorbind, scriind, vor divulga, vor demasca: vor spune adevărul - oho, cu totul alt adevăr decât cel cu voce de la poliție, propus maselor largi de scenaristul Titus Popovici.

Ce vrea securitatea? Vrea ca scriitorii să nu mai fie scriitori. dl. Ceaușescu nu are nevoie de scriitori. Ii ajunge Adrian Păunescu (de altfel, Păunescu e capabil să satisfacă cererile de cuvinte a cincizeci de șefi de stat, sunt conștinși că și generalissimul Amin, Da!Da! s-ar declara mulțumit de laude - după care l-ar prăji la foc scăzut și l-ar păpa).

Desigur, nu-mi fac iluzii, în sensul că securitatea - ca instituție concretă și ca sistem general - poate fi desființată, dată peste cap, anihilată. Dar sunt conștinși că, acceptând provocarea ei, în urma înfruntării nu toți scriitorii și nu de fiecare dată vor fi învinși. Totul este să ne înfrângem frica animalică pe care securitatea stalinistă ne-a sădit-o în adânc și de care profită securitatea de azi. Și să ne aducem aminte, mereu, că ciomagul puterii represive e un pai pe lângă arma noastră, teribilă armă a cuvântului. Tiranii s-au temut întotdeauna de cuvânt - știau ei ce știau.

De aceea, problema Tănase trebuie întoarsă împotriva securității. Să nu mai fie problema puterii asupra noastră, ci a noastră, care încercăm să tăiem ghearele asupra lor. Nu vom fi noi primii care înfruntăm forța brută, oarbă. A fost Soljenițin, e Zaharov.

Trebuie să faci cunoscută problema Tănase peste tot unde e posibil. Ziare, radio, tele, conferințe, tot.

Vreau ca această scrisoare să fie făcută publică (la Europa, mai ales). Ti-am mai trimis una, cu aceeași rugămintă - ce faci? Poți folosi și din vechile scrisori către Bill și Emmanuel. Să nu pierdea o asemenea ocazie. Căci, cine știe dacă ni se mai oferă alta? Dragoste, Paul Goma.

E X T R A S

=====

- din interviul acordat de PAUL GOMA in ziua de 16.III.1977, ziaristului MICHAEL MARRIOTT, de la compania americana de radio și televiziune C.B.S.-NEWS.-

---

După ce PAUL GOMA îl informează că în spitalele de psihiatrie din România ar fi internați toți acei care au alte opinii politice, numai în scop de a se masca faptul că nu ar mai exista deținuți politici, și după ce îi precizează că astfel de date a furnizat și corespondentului agenției de presă U.P.I.,cel doi au următoarea convorbire:

Intrebarea ziaristului:

- Această tactică a internării este nouă?

Răspuns PAUL GOMA:

- Până în 1965 au existat la noi închisori cu deținuți politici. Au fost sute și mii de deținuți politici și erau rulați ca la jocul de volei. Dar după apariția Legii 12, după schimbarea politicii noastre externe, s-a schimbat metoda.Nu mai sînt deținuți politici, dar totuși sînt sub o formă ascunsă.Dar e drept că nu mai sînt zeci și mii de deținuți politici. Sînt doar zeci,dar sînt totuși. Există o represiune politică ascunsă sub forma tratamentului medical. E o tactică destul de ticăloasă, pentru a discredită oamenii care au idei opuse regimului. Sînt considerați ca bolnavi mintali, iar nu ca opozanți politici.-

D-na: Ca deținuți politici sînt considerați cei care trec clandestin frontiera.

PAUL GOMA:

- Ei cei care sînt condamnați pentru subminarea economiei naționale, pentru delikte economice, pentru deturnări de fonduri, pentru ciubucuri de la firme străine cu care au semnat contracte dezavantajoase pentru stat. Aceștia nu sînt trimiși în sanatorii psihiatrice, ci sînt tratați ca deținuți politici.Sînt destul de puțini în comparație cu perioada stalinistă,bineînțeles.

dar cei care manifestă ideea contrară sînt considerați ca bolnavi mintali, pentru a fi discreditați ca iresponsabili sau așa ceva.-

Ziaristul:

- Dvs. sînteți contrar acestei politici. Dar majoritatea poporului român cum e?

PAUL GOMA:

- Si majoritatea sînt de aceeași părere.-

Ziaristul:

- Dar nu fac nimic..

PAUL GOMA:

- Sperăm că prin acțiunea noastră modestă, cu o coloratură reformistă vom reuși să convingem conducerea că trebuie pusă de acord politica externă și internă. Sperăm că puterea de stat se va convinge că e timpul să se pună în acord politica externă așa de ...și politica internă care e cu totul totalitară, fără libertate, fără democrație.-

Am spus de mai multe ori. Ziaristii străini mi-au spus că azi nu mai sînt prizonieri politici. In realitate sînt, dar foarte puțini în comparație cu perioada stalinistă. Dar afirm că tot poporul e într-un fel de închisoare.

E X T R A S
=====

Din interviul acordat de Paul Goma, în ziua de 16 februarie 1977 corespondentului SCHUE de la ziarul "TRIBUNE DE GENEVE".

După convorbirea pe baza materialului trimis de Paul Goma și difuzat de postul de radio "Europa Liberă" corespondentul sus-menționat se interesează despre reacția din partea autorităților românești, în această problemă, după care l-a întrebat pe Paul Goma, ce are în vedere să mai întreprindă.

În răspunsul său Paul Goma a arătat : "Am început să scriu și să trimit articole care privesc această problemă. Am trimis la Paris, în Germania Federală în Statele Unite articole pentru ziare. Asta e un aspect. Ieri seară și azi am primit telefoane din Elveția, din R.F.G., din Franța, din partea unor grupuri de români care se află acolo."

Intervenția corespondentului de presă : Așa e, da.

Răspunsul lui Paul Goma : Ei sînt decizi să facă ceva acolo, să acționeze pentru a susține acțiunea noastră internă.

Corespondentul străin: Așa e. Acțiunea dv. internă pe planul grupului dv., intenționați s-o repetați sau s-o prelungiți într-un fel sau altul, sau asta depinde de circumstanțe ?

La această întrebare, Paul Goma răspunde că, a cerut postului de radio "Europa Liberă" să facă cunoscute acțiunile sale.

EXTRAS

- din emisiunea postului de radio "Europa Liberă".

In cadrul programului "Actualitatea românească" crainicul EMIL GEORGESCU prezintă interviul acordat de PAUL GOMA ziaristului DIK FERDRAIK, corespondentul televiziunii olandeze pentru Europa răsăriteană. Redăm mai jos fragmente din acest interviu .

Intrebarea ziaristului:

Ce credeți dv. despre situația generală din România pe plan politic ?

Răspunsul lui PAUL GOMA.

Aș vrea să spun că, cu privire la România, Occidentul are o părere eronată, o viziune greșită. Se spune în Occident că România este o țară independentă, că sintem demni, că uneori cădem pradă naționalismului, dar pentru oameni, pentru simpli muritori, pentru muncitorii care fac toate eforturile tabloul este de o tristețe de nedescris, căci pentru noi, naționalismul oficial nu are o rațiune de a fi.

Intrebarea ziaristului:

Atunci după cutremurul de pământ, situația de aici este cu totul alta, o situație teribilă. Credeți că ea va avea consecințe politice interne?

Răspunsul lui PAUL GOMA.

Da, mă tem că da. Cred că politica se va schimba pentru că puterea totalitară a fost întărită. Totalitarismul, trebuie s-o spun, a fost întărit după catastrofele naturale de la noi, după cele două inundații și cutremur.

La o altă întrebare a ziaristului, PAUL GOMA a răspuns:

"Realizările planului sînt cele ale unui plan pe hirtie, sîntem ca animalele, ca sclavii, legați de pămînt, sîntem obligați să mărșalim în același ritm ca militarii."

Întrebarea ziaristului:

Mie mi s-a spus că informațiile în această privință sînt destul de firave.

Răspunsul lui PAUL GOMA.

Aprope de informații. Dv. înșivă ați constatat că într-un caz atît de grav și extrem cum a fost această catastrofă, birocrăția și mentalitatea îngustă a guvernului nostru nu îngăduie mijloacele de informare să comunice adevărul populației.

Întrebarea ziaristului:

Efectele se întorc împotriva guvernului ceea ce provoacă panică.

Răspunsul lui PAUL GOMA

Este înșinos pentru noi, pentru România, pentru guvernul român că singura sursă de informare care să dea informații adevărate să fie un post străin "Europa Liberă".

E X T R A S

- din interviul acordat în ziua de 16 februarie 1977, de PAUL GOMA ziaristei suedeze

Intrebarea ziaristei:

Ați mai avut contacte cu ziaristii ?

Răspunsul lui PAUL GOMA.

Da, da, în ultimele zile cu New-York Times, Indaice (?) - Zeitung, Tribune de Geneve.

Intrebarea ziaristei:

Foarte bine .

Răspunsul lui PAUL GOMA.

Si cu mici comitete de români care se află în străinătate - în Elveția, R.F.G., Franța - și care s-au solidarizat cu acțiunea noastră.

Intrebarea ziaristei:

Credeți că aș putea veni în România să vă iau un interviu? Considerați că lucrul acesta e posibil ?

Răspunsul lui PAUL GOMA

Da, e posibil, fiindcă am mai primit și alți ziaristi aici la mine.

Dragă Paul,

Romanul tău va apărea foarte curînd la Gallimard: fie în iunie, fie în septembrie cel mai tîrziu. Si nu te mai gîndi la datoriile pe care le ai la editori. Bagă-i de unde au ieșit ! Sînt niște hoți !

Va apărea, în Anglia și scrisoarea (cea tare ?), iar aici era vorba să apară și cealaltă (în legătură cu excluderea mea - printre altele -). Eu sînt gata să lansez în colecția revistei (ți-am spus despre ea ?) un "dosar" Goma . Așa că ține-te bine, rezistă cît poți, pentru tine partida este de fapt cîștigată. O știi și tu ! Dar bineînțeles că pînă la mat mai sînt cîteva mutații mai ales că adversarul nu e fair-play și va juca pînă în ultima clipă, va încerca în continuare toate regulile jocului, va răsturna tabla de joc, se va urca cu picioarele pe masă, cu ciamele, va scuipa și va răcni. N-are nici o importanță. E oricum pierdut. Optimismul meu poate părea imbecil. Dar asta numai dacă privești superficial și exterior. Dacă te uiți numai la fapte, la evenimente. Ori jocul se pierde mai întii teoretic (deci ideologic), adică potențial. Avantajul material contează prea puțin: e un avantaj trecător ! ...

Dar să lăsăm filosofia asta de doi bani și să trecem și noi la niște fapte.

Fapte ideologice, bineînțeles. Delictele noastre, dacă sînt, privesc opinia. Ori tocmai asta e vorba. Opinia publică aici e din ce în ce mai atentă ce se întîmplă în Est. Din păcate, mai ales în Franța, lumea se uită în primul rînd la ce se întîmplă în U.R.S.S. Mai mult sau mai puțin normal, deocamdată n-am chef să discut și chestia asta. Deci opinia e, cum se zice, sensibilizată. Prea și-a inchipuit cu cinism diverșii conducători răsăriteni că pot semăna la Helsinki și aiurea diferite angajamente și apoi să le încalce după bunul lor plac. Ideologii sînt demascați. Nu mai crede nimeni în buna lor credință. Pînă și partidele comuniste sînt silite să se distanțeze și să se delimiteze de regimurile autoritare și totalitare din Răsărit. Printre altele organisme și curente de opinie, unul dintre cele mai eficiente e Amnesty Internațional. Discutînd cu diferiți reprezentanți ai

acestei organizații extrem de obiective, care nu se ocupă fi-
rește numai de Est, mi s-a atras atenția că România nu are
"membri corespondenți" cum au rușii, de pildă. Ceea ce e o
lipsă, nu-i așa. Cred că tu ai fi foarte nimerit pentru treaba
asta. Eu le-am propus numele tău și a lui Tânase. Ulterior am
aflat că A.I. ar fi deja în tratativă cu niscăi personaje din
România care ar fi dispuse să adere la această organizație.
Iată adresa secției din Germania, una dintre cele mai active:

Romänien Koordinationsgruppe

Schulstrasse 182

D.- 2841 Rehden/Diepholz / Frau Gisela Langhoff

Dacă ai chef (ori nevoie) scrie-le.

Tu dacă ai fi în România, acum, pe planul ăsta aș or-
ganiza lupta. Abuzurile autorităților române sînt nenumerate.
Si aș încerca să le explic și altora (nu neapărat scriitori)
necesitatea unor asemenea acțiuni și faptul că în felul ăsta
vor fi mai la adăpost decît închiși la ei acasă, în baie, ori
în pivniță. Iată și adresa unei alte organizații, aceasta pri-
vind drepturile omului în general :

Gesellschaft Für Menschenrechte

Bockenheimer Anlage 12

6000 Frankfurt/Main 1

Tel. 0611/595263

Tu ai nevoie acum cînd intri într-o nouă fază a partidei
(a luptei) decît mai multe relații. Cum ești grafoman, poți f. bine
să intri în relații epistolare cu diferite organizații și persona-
lități. Precum și reviste.

Iată alte cîteva adrese :

Eastern Europe Quaterly Magazine

Editor: Charles S. Wise

217 Wightman Road

London N.8

tel. 01 340 6361

"Contrepoint"

Red. en chef. Georges Liebat

1, rue de Mail

75002 Paris tel. 260 - 95 -44

Bu în locul tău aş trimite articole direct la diferite ziare și reviste. Face un efect mult mai puternic decât dacă n-aș duce eu cu ele. Articolele ar putea fi traduse de Tănase pe care l-ai putea sfătui să facă același lucru. Scrie-le (ori trimite-le chiar articole), Nedean (șuinzaine Litt, știe Tănase adresa) și lui Domenach ("Esprit" 17, rue Jacob, Paris VI c), care îți sînt favorabile. Poți trimite și la Figaro și încerca și la Le Monde. De asemenea, la "Nouvel Observateur", "Express".

Bine ar fi să poți trimite scrisori și articole în S.U.A. Anglia și Germania. Interesul anglo-saxonilor e mult mai mare decât al latinilor. Le poți trimite și în franceză; le traduc ei pe urmă. Totodată ea (sau ține) legătura cu Anali Ute Gabany. E f. inimoasă. Datorită ei apare a doua scrisoare. Ascultă-mi sfatul: consacră o oră pe zi corespondenței și ai să vezi rezultatele în cîteva luni.

În privința asta contestatarii ruși sînt de admirat. Scriu, telefonează, nu se astîmpără o clipă, deși ei sînt mult mai opriți decât (chiar) cei din România.

Ce se întîmplă cu Baconschi după difuzarea romanului său prin Europa Liberă? ar trebui să încerci oit de oit o strîngere a legăturilor cu diferenții opozanți indiferent de gradul de opoziție și de îngîmfare al fiecăruia. Dacă reușești asta - bineînțeles încetul cu încetul - realizezi un progres substanțial și îți ușurezi situația.

Trimite-mi vesti și despre alții. Nr.4 din "Cahiers" a ajuns în România? știi că tu l-ai primit. Dar ceilalți? și ce părere au despre revistă? În nr.5 îl public pe Bivulescu.

Înbrățășează-ți familia din partea noastră.

Ou prietenie,

Tepe

Ostinato a apărut și în olandeză însă de acum 2 ani. Alăturat o scrisoare pt. V. Mazilescu și niște depoliante publicitare.

Pot să-și trimit reviste prin poșta normală.

Bruxelles, 30 ianuarie

28

Dragă Paule,

Îți scriu în grabă din restaurantul gării unde mă aflu cu Virgil în drum spre omul nostru din Nauner care e atât de amabil, după cum bine știi. Așa că poate să-ți pară - n-ar fi prima dată - imperativă, ca să zic așa.

Dar n-am încetare!. Pentru că bunul nostru amic Virgilă zis Tănase nu știu exact ce ți-a spus prin telefon. Verbirea stă așa: mare scandal, mare, în toate "țările prietene" și tu taci ca plugarul sau mai bine zis ca ciobănu.

Cred că este și în interesul și al tău și al "cauzei" să începi a glăsuți, manifestându-ți solidaritatea cu intelectualii cehi care răcură "Charta 77" (sper că ești informat despre asta de Radie-perumbelul). Chiar dacă vei fi solo. În sensul ăsta vei încerca să-ți aranjez un interviu prin telefon cu un ziar ori o revistă de aici. Pe urmă ar trebui să trimiți o "scrisoare deschisă" dintre acelea al căror secret îl cunoaște atât de bine. Că după ce ai imprescat în jurul tău de sus până jos, cred că a venit vremea și să lauzi. După negații, afirmații tovarășul dialectician. Si ce să lauzi, că de ar n-ai să-l lauzi pe Virgilică Teederescu ori pe Eugen Barbu. Lauzi pe camarazi cehi și unguri (care li s-au alaturat etc.) Ai priceput!

În raport de asta îmi trebuie un articol pentru "Temps Moderns" care face un număr consacrat Răsăritului: "Viața de toate zilele în Est". S-ar putea, în acelaș sens să primești vizita unui jurnalist mai la vară.

Incele, toate bune. Virgilă zis Tănase e vedetă pe aici. Dealtfel e o perioadă bună. Generoșii intelectuali occidentali nu mai au unde să se uite. (S-a terminat cu Vietnamul, Spania se democratizează etc.) și se uită spre Răsărit. Că de acele vine, e să vina și pentru ei.

Împrățișează-ți familia. Si eu (noi) pe tine.

Tepe

Cu drag, pe spațiul îngust lăsat liber. Vești
prin uina care are o scrisoare ceva mai lungă.

Virgil.

Bruxelles, 30 ianuarie

Dragi Paul,

Mi scriu in graba din restaurantul carei unde vine ofiter
 la Virgil in drum spre unul nostru din Navarra care
 e stat de amabil, dragi cum vrei stii. Am sa pot sa te
 vana - un fi prinos deti - important, ca si pe ora
 Am unam iurta! Pentru ca marid nostru omic Virgile
 zis Tu vorb in stii exact a fi - spus pie telefon.

Parca vobine stii ca: unam vander unare in tota "ti cu
 Helene" si Tu loci ca pleyard sau mai bine zis ca colonel.
 Cand ai e cel intermed. d. ad tina si d. "cauzi" si in apri
 a plimi, unam iurta. Li. vobine stii ca intelectuali: cala
 un fieru "cloute 77" (spu e cala informat rege ate de
 Radio - Pamulbul). Chiar neci mi fi solo. In cazul
 ate omi in case si fi vanyat in interioru pie telefon un un
 ai o vanti de sic. Pe unam si tunci si tunci o "remane
 dezbina" Xitu a cala de cu secret si amide dit de vna. Cu
 dragi ai ai injurat in purl tina de nes fua ps, cat ai o vanti
 unam si si lungi. Dragi ungalii, apmaliu. Toamam dezbina
 si ai lungi? Ci don vna si lungi pe Virgile Tidre
 nipe Enga Bashi. langi pe conerzi alii si unguu (cu si
 al-turci, etc.) Ai picant?

In spori de ate, mi tucine un oticel pentru "Tamps Modernes"
 con fier un unam conerzi Reditabili: "vite de tota zleti in
 Est." Sa ptea, in ecclsi xus, si pianti vnta unam jurnalst.
 Mi de vna

Mulo tote bene. Virgile zis Tu vorb e rebete y'cu. De utpe
 co parati hui. benevri intelektual: occidentali un unam an unam
 si un vite (sa tuncim vobine stii, huncu de revolucijongi ch)
 si unam spe Redit. Ci de aculo vna, o si vna, si panti e.
 Mi vna dragi la familia. Si un (vna) pe tina

cu dragi
 vanti de vna
 vanti de vna
 vanti de vna
 vanti de vna
 vanti de vna
 vanti de vna

Ige